

Motywowanie dzieci do pozytywnych zachowań.

System motywacyjno-wychowawczy dla poszczególnych grup przedszkolnych połączony z przygotowaniem do nauki czytania.

Opracowanie autorskie – Renata Sikora

Systemem w psychologii nazywany jest zbiór elementów, powiązanych ze sobą relacjami w taki sposób, że stanowią one całość zdolną do funkcjonowania w określony sposób.

Motywacja to stan gotowości do podjęcia określonego działania, wzbudzony potrzebą zespół procesów psychicznych i fizjologicznych określający podłoże zachowań i ich zmian.

Wychowanie to całokształt wpływów wychowawcy na wychowanka, który ma na celu ukształtowanie człowieka pod wpływem fizycznym, moralnym i umysłowym.

Przez 35 lat pracy w przedszkolu zdobyłam dużą wiedzę, doświadczenie, rozwijałam w sobie umiejętności i zdolności w zakresie pracy z dzieckiem. System motywacyjno-wychowawczy jest wynikiem rozumienia dziecka, obserwacji jego zachowań i poszukiwania sposobów na konkretne sytuacje, często trudne. Jest on oparty na praktyce, sprawdzony w praktycznym działaniu.

Dzieci 3-letni

Każde dziecko 3-letnie, rozpoczynające przedszkole, otrzymuje trzy jednakowe znaczki – w łazience przy ręczniku, w szatni i na serduszku umieszczonym w sali w widocznym dla dziecka miejscu. Pod znaczkiem można umieścić imię dziecka, co ułatwi nauczycielowi szukanie serduszka dla danego dziecka. Serce wycięte z białej kartki bloku technicznego A4, z umieszczonym na środku znaczkiem przydzielonym dziecku służy do zbierania małych, czerwonych serduszek, jako nagrody za pozytywne zachowanie i za dążenie do takich zachowań. Ważne jest aby duże serce było koloru białego, serduszka przyklejane koloru czerwonego, daje to bowiem przejrzystość dziecku. Ważne jest, aby dziecko wiedziało, że to serduszko jest jego, czyli na początku dzieci uczą się rozpoznawać swoje serduszka, co sprzyja rozwojowi spostrzegawczości wzrokowej.

Dzieci 3-letnie najczęściej otrzymują małe serduszka zbiorowo, mniej indywidualnie, -bo pięknie posprzątałyście po zabawie, bardzo ładnie usiedliście w kole, ładnie zaśpiewałyście piosenkę.... Z czasem jedne dzieci będą bardziej zabiegać o serduszka, dla innych będą one obojętne, co jest normalne, ze względu na zróżnicowanie rozwojowe małych dzieci. A Pod koniec roku każde dziecko zabiera swoje serduszko do domu. Jest ono namacalnym dowodem dla dziecka, że jestem ono mądre, wartościowe, grzeczne.....

Dzieci 3-letnie poznają zasady funkcjonowania w grupie. Najważniejsze to – wszyscy jesteśmy jedną grupą, wszyscy mamy takie same prawa i obowiązki, razem

się bawimy i uczymy, sprzątamy po zabawie, pani mówi raz i staramy się to zrobić, w przedszkolu na wszystko jest odpowiedni czas, jest czas na jedzenie, na zabawę w ogrodzie przedszkolnym, czas na zabawę na sali.....

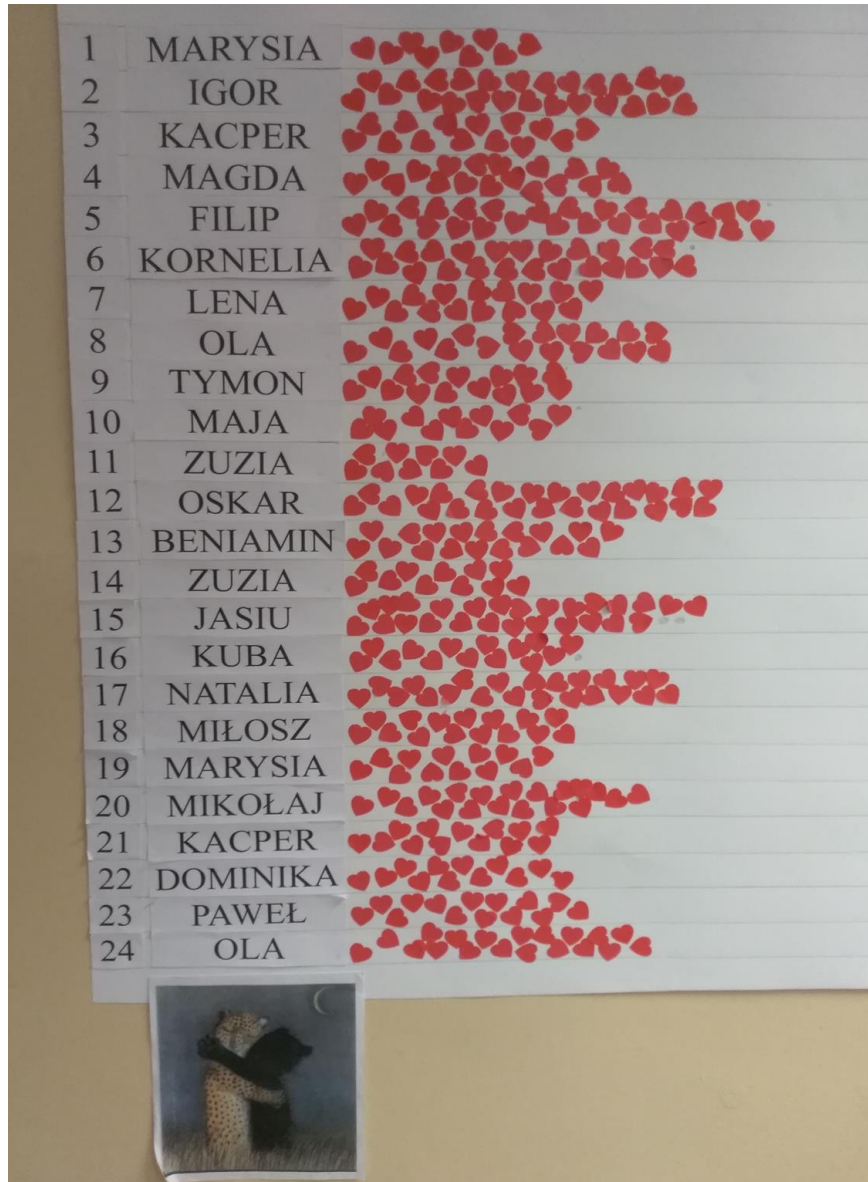

Serduszka mogą być częścią dekoracji sali.

Dzieci 4-letnie

Dzieci 4-letnie – na arkuszu brystolu nauczyciel umieszcza imiona dzieci napisane dużymi literami drukowanymi.

Przy każdym imieniu jest cyfra. Serduszka umieszczane są wzdłuż imienia. Nauczyciel dostrzega pozytywne zachowania każdego dziecka, szczególnie te które są staraniem dziecka, aby poprawiać swoje zachowanie. Dodatkowo dochodzi czarna kropka, zaznaczana przy imieniu dziecka ołówkiem, jako sygnał dla dziecka, że takiego zachowania nie akceptujemy w grupie. Czarna kropka pisana jest ołówkiem, ponieważ nie jest ona znakiem trwałym, daje możliwość poprawy/ dziecko dąży do zmiany zachowania/ i wymazania czarnej kropki lub zaklejenia jej serduszkami. Ta czynność jest bardzo ważna, bo możliwość poprawy/wymazania czarnej kropki/ zwiększa motywację do pozytywnych zachowań. Ważne jest też

dawanie dzieciom ostrzeżeń – jest za głośno, zabieram czarny ołówek – samo słowo – czarny-już przywołuje dzieci do porządku, podchodzę do tablicy, liczę do trzech... Dziecko, które ma na tablicy czarną kropkę często samo prosi nauczyciela o zmianę na serduszko – dzisiaj byłem grzeczny zrobiłem to....czy poprawi mi pani na serduszko?

Tablica ta jest jednocześnie wykorzystywana do stosowania metody – wprowadzanie dzieci w świat pisma i przygotowanie do nauki czytania i pisania. Punktem wyjścia jest imię dziecka- wyraz, który jest mu najbliższy. Dziecko zapamiętuje obraz graficzny swojego imienia i cyfrę obok/ zapamiętuje szybko, bo chce odnaleźć swoje miejsce na tablicy / a z czasem także imiona i cyfry kolegów. W późniejszym okresie dziecko uczy się wyróżniać pierwszą literę swojego imienia, następnie ostatnią i kolejne litery swojego imienia. W ten sposób analiza i synteza wyrazów staje mu się bliższa. Wyszukuje słowa na taką samą literę jak jego imię . Wie jakie głoski ukryły się w łatwiejszym słowie. W spontanicznej zabawie spisuje swoje imię z tablicy, imiona kolegów, zapamiętuje litery....zaczyna z nich tworzyć wyrazy nowe. Czyni to w sposób naturalny, kiedy jest gotowe na to, cieszy się kiedy umie napisać swoje imię.

Pod koniec roku przedszkolnego nauczyciel rozcina paski wzdłuż, każde dziecko zabiera swój pasek ze swoimi serduszkami do domu. Na tym pasku, nie może być już czarnej kropki, powinna być poprawiona. Dziecko jest z siebie dumne.

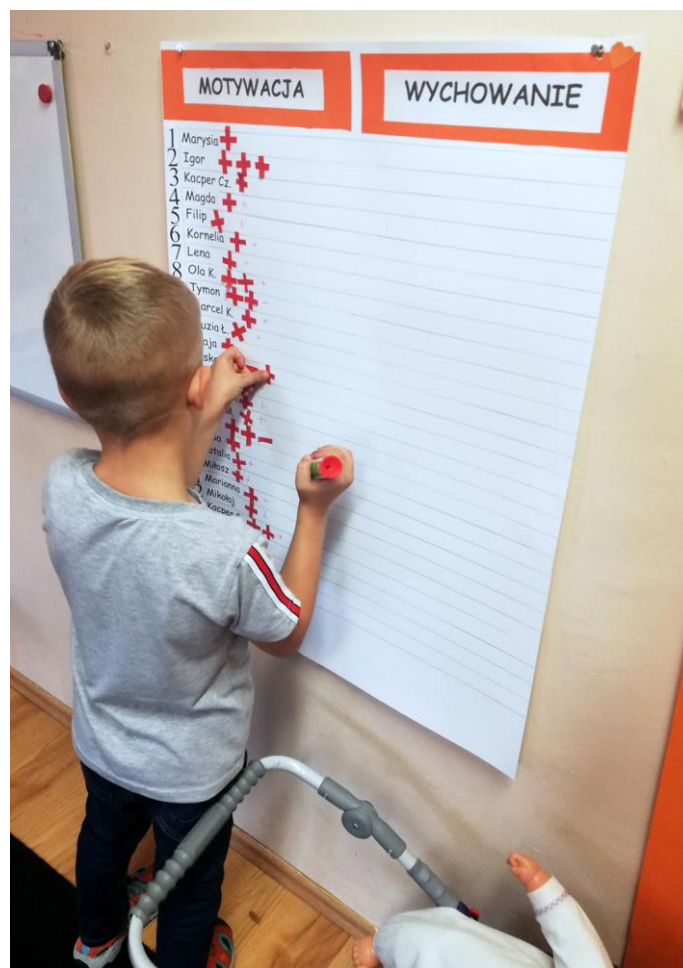

Dzieci 5-letnie

Dzieci 5-letnie otrzymują taką samą tablicę z imionami i z cyframi jak dzieci 4-letnie. Wzdłuż pasków z imionami umieszczane są plusy i minusy. Serduszka przyklejał nauczyciel, natomiast plusy i minusy mogą także przyklejać sobie sami dzieci, po uprzednim uzgodnieniu z nauczycielem np. posprzątałem po zabawie, czy mogę przykleić sobie plusa?

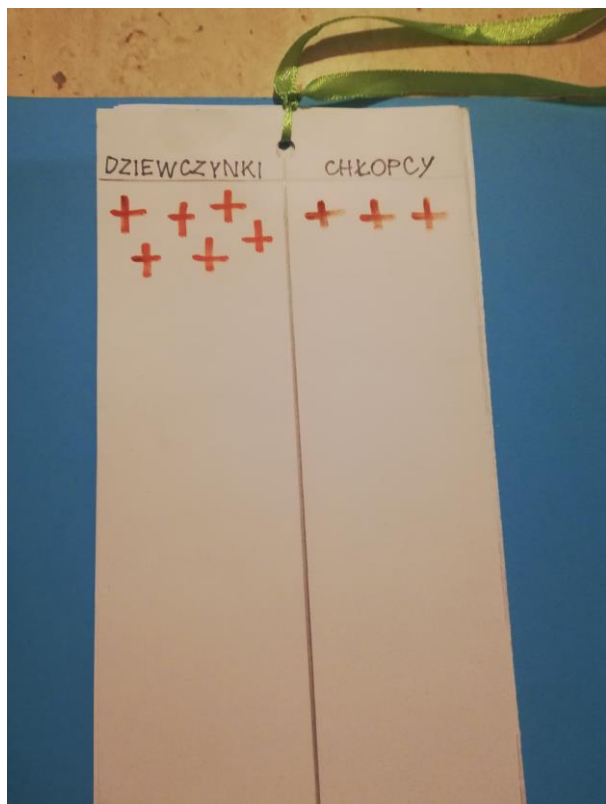
Tutaj zmienia się rola nauczyciela, nie jest on już głównie zaznaczającym, ale mogą robić to sami dzieci, co daje im możliwość większego kontrolowania swojego zachowania. Zdarzy się, że pojawi się minus, ale daje on możliwość poprawy zachowania i zamiany minusa na plusa.

Jeśli jest duża tablica motywacyjno-wychowawcza w sali, to jest ona widoczna dla każdego, z wiekiem dzieci obserwują swoje serduszka/plusy/, ale też interesują się serduszkami plusami/ kolegów, nieraz rywalizują z kolegami, co nie jest potrzebne, najważniejsze jest kiedy dziecko rywalizuje samo ze sobą, kiedy zmienia swoje zachowanie na lepsze, chce zdobyć wiele plusów. A dlaczego to jest takie ważne dla dziecka? Dlatego że w ten sposób buduje pozytywny obraz samego siebie, dziecko ma namacalny dowód, że jest wartościowe, czuje się wtedy lepiej.

Dzieci 6-letnie

Dlatego dzieci 6-letnie nie posiadają już tablicy z plusami i minusami, ale paski/półowa kartki z bloku technicznego, przecięta wzdłuż na dole których napisane jest imię. Tutaj do zaznaczania plusów lub minusów, wykorzystujemy czerwony, gruby mazak. Dziecko samo wpisuje sobie znak, po uzgodnieniu z nauczycielem, lub gdy nauczyciel zauważy pozytywne zachowanie dziecka – bardzo ładnie zachowałeś się w tej sytuacji, proszę wpisz sobie plusa.

System motywacyjno-wychowawczy nie jest oceną zachowania dzieci. Liczba serduszek czy plusów nie jest wskaźnikiem poprawnego lub negatywnego zachowania. Najwięcej serduszek lub plusów zdobywają te dzieci, które mają problem z poprawnym zachowaniem i wymagają dużego motywowania. Ale widząc, że liczba pozytywnych znaków wzrasta, ciągle się mobilizują i zaczynają pozytywnie o sobie myśleć i to jest największa wartość tego systemu. Dziecko nie jest złe i nie chce być tak spostrzegane, ale jeśli tak się dzieje to dlatego, że natrafia na sytuacje z którymi sobie nie radzi. Dorosłemu jest trudno być z takim dzieckiem, dziecku jest trudno być w takiej sytuacji. Bardzo ważna w pracy z dzieckiem jest osobowość nauczyciela, to co nauczyciel mówi do dzieci i jak mówi. Nauczyciel rozdaje serduszka, czarne kropki, plusy, minusy w sposób umiejętny, nie nadużywa swojej pozycji, uzasadnia, uświadamia dziecku za co otrzymuje dany znak- złamałeś zasadę. Kiedy powstaje sytuacja konfliktowa, nauczyciel poprzez rozmowę z dziećmi i wysłuchanie wszystkich stron stara się dojść do setna sprawy. Dzieci rozumieją wówczas, że mogły zachować się inaczej, mogły przyjąć inną postawę.

Nauczyciel na wrześnieowym zebraniu z rodzicami przedstawia system motywacyjno-wychowawczy dla danej grupy wiekowej. Zaznacza jaką rolę pełni czarna kropka lub minus, że jest to granica dla dziecka – takiego zachowania nie akceptujemy.